

L'Estatut i l'Escola

III

Hem tingut sempre la ferma convicció que el règim republicà, respectarà i resoldrà satisfactoriament el nostre plet nacional.

Ni per un moment hem tingut dubte de la victòria final, puix la negació de les nostres llibertats, complicaria enormement el problema peninsular fins al punt de què, tenint en front Catalunya, no hi hauria govern estable ni possible. Malgrat això, però, aquests dies de discussió de l'articulat del nostre Estatut, seran dies de neguit i d'angúnia, dies d'aquells que jamai s'obliden.

Dèiem en els articles anteriors que, de tots els punts a debatre, el referent a l'ensenyament serà, sens dubte, el que trobarà més aferrissada oposició. Hem provat de demostrar, en els dits articles, el que representa l'alliberació de la nostra llengua, per la futura vida de Catalunya, tant a l'ordre pedagògic com humà.

Els parlamentaris catalans, deuen mostrar-se, al nostre entendre, intransigents referent a aquest punt, puix que si Catalunya no veu integralment alliberada la seva llengua, continuarà, fatalment, tenint dintre l'ànima l'estigma de l'esclavatge.

Malgrat totes les llibertats que pugui portar-nos l'Estatut, no lograria el nostre poble recobrar, de bell nou el seu esperit nacional, si la seva llengua continua esclava.

Les cadenes del nostre passat vergonyós no les trencarem, no; i la ruta àmplia i somniada de la llibertat, no l'albirarem mentre no logrem donar a la nostra bella parla el lloc d'honor que li pertoca dins la vida de Catalunya.

Els pobles imperialistes, en tots els temps de la història, s'han valgut de la seva llengua com a instrument d'assimilació i opressió. Les dinasties exòtiques dels austris i borbons, que vexaren i empobriren Catalunya, prenent-li, poc a poc, les seves llibertats, sabien prou bé que l'ànima lliure del nostre poble sucumbiria tan prompte la seva parla hagués estat assimilada, per la del poble invasor.

El nostre poble, a l'ésser sotmès a aquesta sobirania absorbent i unificadora, perdé, gairebé, la seva cul-

tura autòctona, però Catalunya, perseguida i ultratjada ha aguantat estoicament tots els cops d'escombria, per amor a la seva espiritualitat i a la seva llengua.

La fòbia dels reis i de tots els patums que hem hagut de patir, durant més de dos segles, ha estat l'ànima immortal de Catalunya, contra la nostra llengua.

Es per això que els bons catalans no podem tolerar una tutela sobre la llengua que a més d'ésser innecessària, vexaria la nostra espiritualitat i entorpiria la vida cultural de casa nostra. Tota mesura que tendeixi a obstruir el progrés cultural de Catalunya, mereixerà el nostre blasme, tant si la forma de govern de l'Estat espanyol és la republicana com la monàrquica.

Tot representant de Catalunya que, en discutir-se aquest punt de l'Estatut, transigeixi, farà traïció a a terra que va elegir-lo. Poden transigir en altres punts, si volen; però no en aquest; puix que la llengua és l'ànima de Catalunya, i si queda esclavitzada la llengua—que hi quedarà si permeten que continui baix la tutela d'una parla forastera—quedarà esclavitzada la nostra terra.

Es de doldre que molts polítics i intel·lectuals espanyols, no vulguin recordar els parlaments que pronunciaren a Barcelona quan el banquet popular i republicà organitzat per elements de l'esquerra, en desagravi als greuges que rebia Catalunya i la seva llengua.

Es de doldre que homes com Ortega i Gasset, i alguns d'altres, abans amics exemplars de Catalunya, sigui ara la seva veu adversa al nostre Estatut, principalment en allò que afecta a la llengua.

Que alguns altres ens facin la traveta, no ens sorprèn gaire, puix que no ens havíem forjat, respecte d'ells, grans il·lusions. Són aquells esperits que els espanta la llibertat, i que malgrat dir-se republicans, hem pogut constatar, no és possible sostreure'ls de la mania de "los Reyes Católicos" i la "unidad nacional". Són elements que, amb la seva megalomania, no arriben a capir el que Catalunya no vulgui viure ja més en règim colonial.

Que no se'ns digui, que els catalans no sentim la República i que

La dissortada intervenció de Carrasco i Formiguera

Diu Francesc Madrid, des de la capital de la República, al nostre confrare "L'Opinió", de Barcelona:

"Com tots recodareu, s'havia anunciat per avui l'agonia i mort del Govern. Gairebé la liquidació del Parlament. Des que aquest va prendre l'actitud heroica d'expulsar el senyor March i l'"Emiliano", i de dissoldre les ordes religioses, la vida parlamentària viu, segons una bona part de la premsa madrilenya, a precari. Només cal llegir-la, per a veure com es vol fer creure a l'opinió que es viu a punt de disoldre's el país i d'enfonsar-se la societat. Els diaris controlats pel capitalisme, del financier mallorquí i els interessos de la companyia de Jesús, van fent contra el Govern una campanya que no respon a la realitat. Mai no hi ha hagut a Espanya un Govern tant fort, tan digne, tan considerat com l'actual. El que passa és que tots els interessos que ataca el Govern de la revolució, el voldrien veure enfonsat, sense adonar-se que mentre hi hagi aquesta Cambra és molt difícil que hi pugui haver cap altre Govern que tingui una altra característica i que la idea de dissolució de les Corts pot ésser molt bonica, però que és molt problemàtica.

Com cada dia, avui s'havia preparat una conxorxa parlamentària contra el Govern perquè aquesta és una altra qüestió. Es va contra l'Estatut per anar contra el Govern, o

solament ens interessa la nostra llibertat vingui d'on vingui. No!, això jamai, puix que una Catalunya completament alliberada, però regida per bisbes i banquers no ens interessaria.

Una garantia de què Catalunya sent la República, com cap més nacionalitat Ibèrica, és l'haver-se incorporat al catalanisme, un selecte estol d'homes procedents del republicanisme històric, els quals capitanejats pel venerable i auster Macià, no concebirien la llibertat de la nostra terra, sinó anés acompanyada de la de tots els homes que hi vivim.

JOAN DE BLANCAFORT

millor dit, es voldria tombar el Govern aprofitant el debat de l'Estatut, com el de la reforma agrària. La conxorxa es fonamentava en la votació de l'esmena Salazar Alonso quan es volia que aquesta fos guanyada només que amb els vots de la minoria catalana, aixecant-se aleshores qualsevol diputat oposicionista demostrant que l'Estatut el donaven els catalans amb els seus vots. Però el cas és que avui s'ha pogut discutir l'article primer de l'Estatut i que gairebé ha estat aprovat per unanimitat, si no arriba a ésser per una lamentable i ridícula intervenció del diputat catòlic, senyor Carrasco i Formiguera, que alhora és delegat de l'Estat espanyol al Comitè Cotoner de Barcelona.

El senyor Alba, en iniciar-se el debat, ha volgut fer un joe de paraules per a fer una mica l'entremaliat parlamentari. El senyor Alba vol i dol. No és un secret per ningú que tota la campanya que fan "La Libertad" i "Informaciones"—diaris del senyor March—contra l'Estatut la porta personalment el conversador al "Maurice Hotel" amb l'ex-rei, i ahir defensor del senyor March. No és tampoc un secret que el senyor Alba sigui un home que passa per entendre en qüestions financeres. No li plau que passi cap debat sense fer-se escoltar. Al senyor Alba li agradaria aixecar bandera d'unitarisme, però tem que aquesta posició l'allunyi massa del banc blau, dones una posició radical li faria impossible tota convivència amb els partits governamentals. El Sr. Alba ha tingut la gentilesa de dir al senyor Carner que era "un convidado de piedra", però aquest acudit no ha fet riure ni al Sr. Royo Villanova. El senyor Azaña li ha respost amb un to cru que ha fet l'efecte que el Sr. Alba no volia més bromes amb el senyor Azaña.

Després d'aquest incident divertit del Sr. Alba, s'ha passat a parlar seriosament de la qüestió de l'Estatut. Ha iniciat el debat el senyor Lluhí Vallescà. Aquest parlament ha estat una revelació de molts valors joves, i ha estat el fra-

(Segueix a la pàgina 5)